

Χρήση γης για ποιον; Το παράδειγμα του νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αττικής

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε, την **Παρασκευή 11 Ιούλη**, στην αίθουσα του ΤΕΕ, η **Ημερίδα Εργασίας της Πανεπιστημονικής Μηχανικών**, με κεντρικό θέμα «**Χρήσεις Γης για Ποιον**; Το παράδειγμα του νέου ΡΣΑ». Στο σημερινό φύλλο, παραθέτουμε **χαρακτηριστικά αποσπάσματα** από εισηγήσεις της ημερίδας.

Στην εισήγησή του, ο **Γρηγόρης Λιονής**, μέλος του Τμήματος Οικονομίας της ΚΕ του ΚΚΕ, μέλος της Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ, αναφέρθηκε αρχικά στους γενικούς στόχους της άρχουσας τάξης:

«Οι βασικοί άξονες που διαρθρώνουν το αναπτυξιακό σχέδιο της άρχουσας τάξης για την Ελλάδα περιστρέφονται γύρω από την αξιοποίηση της γεωστρατηγικής θέσης της χώρας για **την ανάδειξη της σε κόμβο μεταφοράς Ενέργειας και εμπορευμάτων, την ναυτιλία, τον κλάδο της εφοδιαστικής, τον τουρισμό, την εκμετάλλευση ενχώριων ορυκτών πόρων**, την αγροτική παραγωγή με εξαγωγικό χαρακτήρα, καθώς και άλλες συνοδευτικές μ' αυτές οικονομικές δραστηριότητες, ενώ και ορισμένοι παραδοσιακοί κλάδοι θα συνεχίσουν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο. Αυτό το σχέδιο ανάπτυξης δεν είναι αυθαίρετο. Βασίζεται πάνω στα δεδομένα της ελληνικής καπιταλιστικής οικονομίας, στη γεωγραφική θέση της χώρας, στο γενικό καταμερισμό της παραγωγής στην Ελλάδα όπως έχει ήδη εξελιχθεί τα προηγούμενα χρόνια, στο πλαίσιο της ανισόμετρης αλληλεξάρτησης και της διεθνοποιημένης καπιταλιστικής παραγωγής και της ένταξης της χώρας στην ΕΕ».

Eurokinissi

Συνεχίζοντας την παρέμβασή του, ο ομιλητής σημείωσε:

«Ο σχεδιασμός της άρχουσας τάξης για την καπιταλιστική ανάπτυξη της Αττικής αποτελεί **εξειδίκευση αυτού του γενικού σχεδιασμού** για το σύνολο της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό, η Αττική διατηρεί και αναβαθμίζει το ρόλο της ως οικονομικού και διοικητικού κέντρου.

Η Αττική προορίζεται να αποτελέσει τον κατεχορήν κόμβο συνδυασμένης μεταφοράς εμπορευμάτων και διαχείρισής τους και το βασικό ναυτιλιακό κέντρο. Η

Eurokinissi επιλογή αυτή αφορά κυρίως το γεγονός ότι **ο Πειραιάς αποτελεί, με πολύ**

μεγάλο προβάδισμα, το μεγαλύτερο λιμάνι της χώρας και ένα από τα μεγαλύτερα της Μεσογείου. Γύρω από κάθε λιμάνι αναπτύσσεται ένα ολόκληρο σύμπλεγμα εξειδικευμένων σχετικών δραστηριοτήτων (ναυτιλιακό cluster) που αφορά υποστηρικτικές οικονομικές δραστηριότητες, δραστηριότητες επισκευής, δραστηριότητες ανεφοδιασμού, δραστηριότητες broking κ.λπ. Η περιφέρεια Αττικής, και ειδικά ο Πειραιάς, αποτελούν εξειδικευμένη περιοχή σε τέτοιες δραστηριότητες. Επίσης, η Αττική συνδέεται οδικά και σιδηροδρομικά με την υπόλοιπη Ευρώπη, ενώ σε τοπικό επίπεδο, βρίσκεται στην «τομή» των δύο βασικών αξόνων ανάπτυξης του ελληνικού χώρου (Πάτρα - Αθήνα και Αθήνα - Θεσσαλονίκη).

Η ανάπτυξη των συνδυασμένων μεταφορών και των δραστηριοτήτων αποθήκευσης εμπορευμάτων που την ακολουθούν **θα οδηγήσει στην εμφάνιση δραστηριοτήτων τελικής συναρμολόγησης βιομηχανικών εμπορευμάτων**, που θα δίνουν στα εμπορεύματα **ευρωπαϊκή πιστοποίηση (Made in EU)**. Αυτό ενδιαφέρει ιδιαίτερα την Κίνα, γιατί έτσι αντιμετωπίζει πολιτικές προστατευτισμού της ΕΕ.

Προκρίνεται επίσης και η **περαιτέρω ανάδειξη της Αττικής ως τουριστικού προορισμού πολυτελείας**. Στο πλαίσιο αυτό προωθούνται σύγχρονες ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις

πολυτελείας, λιμάνια για σκάφη πολυτελείας, πολιτιστικές επενδύσεις κ.λπ. Την ίδια στιγμή, προωθείται και τουρισμός όχι απλά αναψυχής, ιδίως ιατρικός και εκπαιδευτικός τουρισμός.

Δίπλα σ' αυτές τις βασικές δραστηριότητες, **προδιαγράφονται νέα επενδυτικά πεδία για το μεγάλο κεφάλαιο**, τόσο για την άμεση υποστήριξη του προαναφερθέντος γενικού σχεδιασμού, όσο και για την ανάγκη κάλυψης διάφορων καταναλωτικών αναγκών».

Οι συνέπειες του αστικού σχεδίου

Αναφερόμενος στις **αντιλαϊκές επιπτώσεις του αστικού σχεδίου** και στην κρατική πολιτική, ο ομιλητής σημείωσε:

«**Ο προαναφερθείς αστικός σχεδιασμός αποτελεί τη βάση της χωροταξικής πολιτικής του νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας.** Οι περιοχές και οι χρήσεις γης στις οποίες επικεντρώνεται η ανάπτυξη το επόμενο διάστημα αποτυπώνουν τις συγκεκριμένες κλαδικές προτεραιότητες.

Η υλοποίηση και η εφαρμογή του θα έχει ως αποτέλεσμα την επιτάχυνση της καπιταλιστικής ανάπτυξης στην περιοχή της Αττικής, μιας ανάπτυξης που προϋποθέτει αύξηση του βαθμού εκμετάλλευσης, εφαρμογή αντιλαϊκών αναδιαρθρώσεων, μια ανάπτυξης αναπόσπαστα δεμένης με τη σχετική εξαθλίωση της εργατικής τάξης, και των λαϊκών στρωμάτων της Αττικής γενικότερα. **Το αστικό σχέδιο δεν στοχεύει στην ικανοποίηση των οξυμένων και διευρυνόμενων λαϊκών αναγκών.** Η σχεδιαζόμενη με γνώμονα το ποσοστό κέρδους, θα οδηγήσει σε ένταση της **ανισόμετρης ανάπτυξης**, ανάμεσα σε κλάδους και περιοχές της Αττικής και της χώρας, ενώ οδηγεί αντικειμενικά σε διόγκωση μιας σειράς παρασιτικών δραστηριοτήτων, κοινωνικά άχρηστων απ' τη σκοπιά της μελλοντικής σοσιαλιστικής οργάνωσης. **Μια σειρά από αναγκαία έργα, απαραίτητα για τις λαϊκές ανάγκες δεν προωθούνται με κριτήριο το ποσοστό κέρδους.** Ταυτόχρονα, σε συνθήκες καπιταλισμού, η ανάδειξη της Αττικής σε τουριστικό προορισμό πολυτελείας, σημαίνει ότι προωθείται η αξιοποίηση των τελευταίων μεγάλων ελεύθερων χώρων της Αττικής για να κατασκευαστούν πολυτελείς τουριστικές υποδομές και εγκαταστάσεις για τη διακίνηση εμπορευμάτων, στερώντας χώρους που μπορούν και πρέπει να αξιοποιηθούν για την κάλυψη των συγχρόνων λαϊκών αναγκών. Για τα λαϊκά στρώματα της Αττικής η εν λόγω εξέλιξη ισοδυναμεί με σταδιακή εξώθησή τους από το θαλάσσιο μέτωπο.

Την ίδια στιγμή, **οι αλλαγές στη «χωρική πολιτική» που προωθούνται στοχεύουν επίσης στη μεγαλύτερη κερδοφορία για τους ομίλους**, μέσα από τη διασφάλιση νέων επενδυτικών πεδίων, την άρση περιορισμών στη χρήση γης προς όφελος του μεγάλου κεφαλαίου, την επιτάχυνση της συγκέντρωσης γης και τεχνικών έργων, την προώθηση των ιδιωτικοποιήσεων.

Η συγκεκριμένη χωρική πολιτική για το μεγάλο κεφάλαιο δεν είναι τέκνο της κρίσης, των μνημονίων και της τρόικας, όπως θέλουν να την εμφανίσουν ορισμένες πολιτικές δυνάμεις, όπως ο ΣΥΡΙΖΑ. Αντίθετα, η πολιτική αυτή προωθείται διαχρονικά, τόσο στην κρίση όσο και στην ανάπτυξη, σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, **αφού απαντά στην ανάγκη των μονοπωλιακών ομίλων για θωράκιση της ανταγωνιστικότητάς τους, για ανακοπή της πτωτικής τάσης του ποσοστού κέρδους.**

Από την άποψη αυτή, **το νομοσχέδιο για τον αιγιαλό**, που θα κατατεθεί το αμέσως επόμενο διάστημα στη Βουλή είναι χαρακτηριστικό. Το νομοσχέδιο δεν πέφτει απ' τον ουρανό, αλλά αποτελεί τελευταίο **κρίκο μιας ολόκληρης σειράς παλαιότερων σχετικών νομοθετικών παρεμβάσεων** που προέβλεπαν παραχώρησης του αιγιαλού, διευρύνοντας κάθε φορά τα σχετικά δικαιώματα προς όφελος του μεγάλου κεφαλαίου, **στη βάση των οποίων σήμερα, μεγάλο τμήμα των παραλιών της Αττικής είναι ιδιωτικοποιημένο.** Κομβικά σ' αυτήν την πορεία αξιοποίησης των αιγιαλών και της παράκτιας γης προς όφελος του κεφαλαίου είναι ο νόμος 2791/2001, ο ν. 3105/2003, διάφοροι σχετικοί νόμοι ΠΑΣΟΚ/ΝΔ για τον Αιγιαλό, το Ειδικό Χωροταξικό για τον Τουρισμό του 2009, το Γενικό Χωροταξικό του 2008, το ΕΣΠΑ και μια σειρά άλλων νομοθετημάτων».

Οργάνωση της λαϊκής αντιπίθεσης

Κλείνοντας, ο Γρηγόρης Λιονής αναφέρθηκε στη μοναδική ρεαλιστική διέξοδο, απ' τη σκοπιά των λαϊκών αναγκών: «Η καπιταλιστική ιδιοκτησία στη γη και στα συγκεντρωμένα μέσα παραγωγής, η ανάπτυξη της παραγωγής με κριτήριο το ποσοστό κέρδους, κοντολογίς η

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

Ημερίδα

Χρήση Γης για ποιον;

Το παράδειγμα του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αττικής

οικονομική και πολιτική κυριαρχία των μονοπωλίων, παράγουν τον αντιλαϊκό χωροταξικό σχεδιασμό που προωθεί σήμερα η κυβέρνηση. Η ανάγκη των μονοπωλίων για θωράκιση της κερδοφορίας τους «παράγει» την αντιλαϊκή πολιτική, απαιτεί μέτρα φθηνής εργατικής δύναμης και μέτρα διευκόλυνσης των επενδυτικών σχεδίων των μονοπωλιακών ομίλων.

Γι' αυτό και η απάντηση του κινήματος δεν μπορεί να δοθεί με αποσπασματικές μάχες που περιορίζονται στην καταψήφιση κάποιων νομοσχεδίων, που συσκοτίζουν τον πραγματικό αντίπαλο, την άρχουσα τάξη και την ΕΕ που τη στηρίζει, όπως υποστηρίζει ο ΣΥΡΙΖΑ.

Μια τέτοια αντιπαράθεση αποδέχεται στην πράξη τη σημερινή κατάσταση όπου οι λαϊκές ανάγκες θυσιάζονται στο βωμό της επιχειρηματικής δράσης του μεγάλου κεφαλαίου, συσκοτίζει τις αιτίες της εφαρμοζόμενης πολιτικής, συμβάλλει την καλλιέργεια μειωμένων απαιτήσεων και έχει, ως τελικό στόχο, τη συστράτευση των λαϊκών δυνάμεων πίσω από το ένα ή το άλλο αστικό μπλοκ.

Αντίθετα, η απάντηση του κινήματος πρέπει να σημαδεύει τον πραγματικό αντίπαλο, την άρχουσα τάξη και την πολιτική της.

Με αφετηρία την πάλη για την πλήρη κατάργηση του συνολικού αντιλαϊκού νομοθετικού πλαισίου για τις χρήσεις γης, των ευρωπαϊκών οδηγιών που προωθούν χρήσεις γης προς όφελος των ομίλων, στους αιγιαλούς, στα δάση, στους ελεύθερους χώρους, στη χωροταξία, στα μεγάλα έργα, την πάλη για την κατάργηση της επιχειρηματικής δράσης του μεγάλου κεφαλαίου στους ελεύθερους χώρους, μονόδρομος για το λαϊκό κίνημα είναι η συγκέντρωση δυνάμεων για την αποφασιστική σύγκρουση με την εξουσία της άρχουσας τάξης και την ΕΕ που τη στηρίζει.

Τελικά, ο χωροταξικός σχεδιασμός προς όφελος του λαού απαιτεί έναν ριζικά διαφορετικό δρόμο ανάπτυξης, όπου η γη και τα συγκεντρωμένα μέσα παραγωγής θα αποτελούν κοινωνική ιδιοκτησία και η παραγωγή θα αναπτύσσεται με κεντρικό επιστημονικό σχεδιασμό και εργατικό έλεγχο, απαιτεί εργατική εξουσία που θα αποδεσμεύσει τη χώρα απ' την ΕΕ και το ΝΑΤΟ».